T077 BL VII (36) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q36

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 36
501

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 36

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Boán: AÊN NO ÑUÛ

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Khi ta haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc, ta thöôøng ñöôïc thieåu duïc, khoâng bònh, thaân taâm khinh an, ñöôïc an laïc truï. Caùc thaày cuõng neân haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc... ñeå ñöôïc an laïc truï". Caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc ñöôïc coâng ñöùc nhö theá neân taát caû ñeàu haønh theo, nhöng khi ñang aên thaáy A-giaù-lôïi-da, OÂ-ba-ñaø-da cho ñeán caùc baäc kyø tuùc khaùc ñeán ñeàu ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài; ñaõ rôøi khoûi choã ngoài lieàn cho laø aên ñuû neân khoâng daùm aên nöõa, do aên khoâng ñuû neân saéc maët xanh xao, thaân theå gaày yeáu. Theá toân bieát roõ nguyeân do maø vaãn hoûi A-nan-ñaø: "Vì sao caùc Bí-soâ saéc maët laïi xanh xao vaø thaân theå gaày yeáu?", ñaùp: "Do Theá toân daïy haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc ñöôïc an laïc truï neân taát caû caùc Bí-soâ ñeàu haønh theo phaùp naøy, nhöng khi thaáy hai thaày vaø caùc baäc kyø tuùc khaùc ñeán ñeàu ñöùng daäy chaøo hoûi, ñaõ rôøi khoûi toøa ngoài lieàn cho laø aên ñuû neân khoâng daùm aên nöõa; do aên khoâng ñuû neân saéc maët xanh xao thaân theå gaày yeáu", Phaät baûo A-nan-ñaø: "Bí-soâ haønh Nhaát toïa thöïc khi ñang aên duø hai thaày hay ai khaùc ñeán cuõng khoâng neân ñöùng daäy, cöù tuøy yù aên cho no". Sau ñoù caùc Bí-soâ tuøy coù ñöôïc chuùt ít caùc loaïi canh rau ñaäu aên roài cho laø aên ñuû lieàn ñöùng daäy, ñaõ ñöùng daäy roài neân khoâng daùm aên nöõa; do nhaân duyeân naøy neân gaày yeáu, Theá toân laïi hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø lieàn ñem nguyeân do treân baïch Phaät, Phaät noùi: "Coù naêm loaïi thöùc aên Kha- ñaõn-ni laø cuû, coïng, laù, hoa vaø quaû neáu aên thì khoâng thaønh aên ñuû; coù naêm loaïi thöùc aên Boà-thieän-ni laø côm, baùnh, buùn, caù thòt neáu aên thì thaønh aên ñuû. Neáu Bí-soâ ñöôïc aên naêm loaïi thöùc aên Kha-ñaõn-ni tröôùc thì sau ñöôïc aên

naêm loaïi thöùc aên Boà-thieän-ni. Neáu tröôùc ñöôïc aên naêm moùn Boà-

thieän-ni thì sau khoâng neân aên naêm moùn Kha-ñaõn-ni, neáu aên phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù caùc Bí-soâ vöøa thoï thöïc ñöôïc moät ít, vì coù duyeân söï neân ñöùng daäy, ñaõ ñöùng daäy roài neân khoâng daùm aên nuõa, do nhaân duyeân naøy neân gaày yeáu, Theá toân laïi hoûi A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø ñem nguyeân do treân baïch Phaät, Phaät noùi: "Coù naêm nhaân duyeân môùi thaønh aên ñuû,laïi coù naêm nhaân duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm nhaân duyeân thaønh aên ñuû? 1. Bieát ñaây laø thöùc aên: Töùc laø bieát thuoäc naêm moùn Kha-ñaõn-ni hay thuoäc naêm moùn Boà-thieän-ni. 2. Bieát coù ngöôøi trao thöùc aên: Töùc laø nam, nöõ hay baùn-traïch-ca... 3. Bieát thoï roài môùi aên: Töùc laø bieát hai loaïi cuûa naêm moùn aên treân thoï ñöôïc töø ngöôøi khaùc maø aên. 4. Bieát ngaên moùn aên: Töùc laø bieát ngaên hai loaïi naêm moùn thöùc aên treân. 5. Bieát xaû oai nghi: Laø töø choã ngoài ñöùng daäy ñi. Ngöôïc vôùi naêm nhaân duyeân treân thì khoâng thaønh aên ñuû. Laïi coù naêm duyeân thaønh aên ñuû vaø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm duyeân thaønh aên ñuû? Moät laø thöùc aên thanh tònh, hai laø coù moät ít thöùc aên khoâng thanh tònh xen taïp, ba laø khoâng phaûi thöùc aên thuoäc aùc xuùc, boán laø coù moät ít thöùc aên thuoäc aùc xuùc xen taïp, naêm laø rôøi khoûi choã ngoài. Theá naøo laø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû? Moät laø thöùc aên khoâng thanh tònh, hai laø coù phaàn nhieàu thöùc aên khoâng thanh tònh xen taïp, ba laø thöùc aên thuoäc aùc xuùc, boán laø coù phaàn nhieàu thöùc aên thuoäc aùc xuùc xen taïp, naêm laø chöa rôøi khoûi choã ngoài aên. Laïi coù naêm duyeân thaønh aên ñuû vaø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm duyeân thaønh aên ñuû? Moät laø thaáy ngöôøi doïn ñöa thöùc aên ñeán, Bí-soâ noùi khoâng caàn; hai laø hoaëc Bí-soâ noùi haõy ñi; ba laø Bí-soâ hoaëc noùi thoâi, boán laø Bí-soâ hoaëc noùi ñaõ ñuû, naêm laø Bí-soâ hoaëc noùi aên xong roài. Naêm caùch noùi treân laø quyeát ñoaùn khoâng thoï theâm thöùc aên nöõa; ngöôïc vôùi naêm caùch noùi treân goïi laø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû." Nhö Theá toân daïy Bí-soâ khoâng neân aên quaù no hay aên roài laïi aên nöõa, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duø no hay khoâng no vaãn aên nöõa, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ aên ñuû roài laïi nöõa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc, luùc ñoù coù raát nhieàu Bí-soâ maéc bònh, nhöõng ngöôøi nuoâi bònh ñi phoù thöïc aên no roài laáy thöùc aên mang veà cho caùc Bí-soâ bònh aên, nhöng caùc Bí-soâ

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 36
501

bònh aên khoâng heát, ngöôøi nuoâi bònh ñaõ aên ñuû roâi neân khoâng daùm aên nöõa, laïi khoâng coù caàu tòch hay tònh nhaân ñeå cho hoï aên, beøn ñem thöùc aên

dö ñoù ñoå ñoáng ôû beân ngoaøi, chim quaï bay ñeán giaønh aên keâu la inh oûi. Theá toân nghe roài lieàn hoûi A-nan-ñaø: “Vì sao coù tieáng chim keâu la nhö theá?”, A-nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Theá toân suy nghó: “Nay ta neân laøm cho caùc Bí-soâ ñöôïc an laïc truï vaø thí chuû ñöôïc phöôùc thoï duïng, neân cho caùc Bí-soâ taùc phaùp dö thöïc ñeå aên”, nghó roài lieàn baûo A-nan-ñaø: “Nay ta cho pheùp caùc Bí-soâ taùc phaùp dö thöïc ñeå ñöôïc tuøy yù aên”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp nhö theá naøo lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “Tröôøng hôïp Bí-soâ aên ñuû roài, laïi coù thí chuû ñem hai loaïi cuûa naêm moùn aên ñeán, neáu Bí-soâ caàn neân röûa tay saïch roài thoï, sau ñoù mang ñeán choã Bí-soâ ñang aên maø chöa rôøi khoûi choã ngoài, ôû tröôùc vò aáy noùi raèng: “Cuï thoï, toâi Bí-soâ teân ñaõ aên ñuû roài laïi ñöôïc hai loaïi cuûa naêm moùn aên, yù muoán aên nöõa neân ñeán tröôùc cuï thoï xin taùc phaùp dö thöïc”. Bí-soâ kia neân vì taùc phaùp dö thöïc baèng caùch töï mình aên vaøi mieáng roài noùi: “Haõy mang ñi, ñaây laø thöùc aên cuûa thaày cöù tuøy yù aên”. Sau khi taùc phaùp dö thöïc roài, Bí-soâ naøy ñöôïc tuøy yù aên no. Neáu Bí-soâ aên ñuû roài, yù muoán aên nöõa maø khoâng taùc phaùp dö thöïc, khi aên phaïm toäi Vieät phaùp”. Coù naêm nhaân duyeân khoâng thaønh taùc phaùp dö thöïc: ôû ngoaøi giôùi, ôû choã xa coù che ngaên, ôû sau löng, ôû moät beân vaø vò ñoái taùc phaùp ñaõ rôøi khoûi choã ngoài. Ngöôïc vôùi naêm duyeân treân thì thaønh taùc phaùp dö thöïc. Laïi coù naêm duyeân khoâng thaønh taùc phaùp dö thöïc: Ngoaøi giôùi, choã coù ngaên che, khoâng duøng ñoà ñöïng, tay khoâng caàm thöùc aên ñeán vaø vò ñoái taùc phaùp ñaõ rôøi khoûi choã ngoài. Ngöôïc vôùi naêm duyeân treân thì thaønh taùc phaùp dö thöïc. moät ngöôøi taùc phaùp dö thöïc roài coù nhieàu Bí-soâ ñeán cuøng aên ñeàu khoâng phaïm. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, toân troïng giôùi noùi phaùp tuøy thuaän cho caùc Bí-soâ roài noùi: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp thöùc aên dö maø aên nöõa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng, Khoâng laøm phaùp thöùc aên dö laø khoâng ñem hai loaïi cuûa naêm moùn aên ñeán tröôùc moät Bí-soâ khaùc-taùc phaùp. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu coù Bí-soâ aên ñuû roài, khôûi töôûng aên ñuû roài vaø nghi maø aên nöõa thì phaïm ñoïa. AÊn khoâng ñuû khôûi töôûng laø aên ñuû vaø nghi maø aên nöõa thì phaïm AÙc-taùc. AÊn khoâng ñuû khôûi töôûng aên khoâng ñuû hoaëc aên ñuû khôûi töôûng laø aên khoâng ñuû maø aên nöõa ñeàu khoâng phaïm. Luùc ñoù cuï thoï Öu ba

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 36
503

ly hoûi Phaät: “AÊn nhöõng thöù chaùo nhö theá naøo ñöôïc goïi laø aên ñuû?”, Phaät noùi: “Chaùo vöøa chín neáu döïng caùi muoãng vaøo maø khoâng ngaõ, hoaëc laáy ngoùn tay veû caùi moùc maø daáu khoâng maát, aên loaïi chaùo naøy ñöôïc goïi laø aên ñuû”, laïi hoûi: “Theá toân, aên loaïi buùn nhö theá naøo ñöôïc goïi laø aên ñuû?”, Phaät noùi: “Buùn khi naáu vôùi nöôùc neáu döïng caùi muoãng vaøo maø khoâng ngaõ, hoaëc duøng tay veõ caùi moùc maø daáu khoâng maát, aên loaïi buùn nhö theá

ñöôïc goïi laø aên ñuû. Laïi nöõa taát caû loaïi chaùo loûng, buùn loûng ñeàu goïi laø aên khoâng ñuû". Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Laêm: KHUYEÂN NGÖÔØI KHAÙC ÑAÕ AÊN ÑUÛ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï ñaõ laâu maø khoâng coù con, thaân thích ñeàu qua ñôøi neân gia ñaïo caøng ngaøy caøng sa suùt. Luùc tuoåi veà giaø, tröôûng giaû noùi vôùi vôï : "Nay toâi tuoåi giaø söùc yeáu khoâng theå buoân baùn kieám tieàn ñöôïc nöõa, toâi muoán boû vieäc ñôøi ñi xuaát gia", ngöôøi vôï noùi: "Neáu oâng coù loøng tin thì cöù theo yù oâng muoán". Tröôûng giaû lieàn ñeán trong röøng Theä-ña gaëp moät Bí-soâ treû lieàn ñaûnh leã caàu xin xuaát gia, Bí-soâ noùi: "Toâi coøn nhoû tuoåi khoâng theå ñoä cho oâng xuaát gia", tröôûng giaû noùi: "Toâi vöøa ñeán ñaây lieàn gaëp ñaïi ñöùc, xin haõy chæ giuùp ai khaùc ñoä cho toâi xuaát gia ñeå toâi ñöôïc toaïi boån taâm". Bí-soâ treû lieàn daãn tröôûng giaû ñeán choã vò Thaân giaùo sö cuûa mình ñang tu tòch tónh trong röøng vaéng, Bí-soâ ñaûnh leã thaày roài baïch raèng: "OÂ-ba-ñaø-da, thieän nam naøy muoán ñöôïc xuaát gia trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi, cuùi xin Thaân giaùo sö ñoä cho oâng ta xuaát gia vaø thoï vieân cuï", vò thaày noùi: "Ta khoâng coù raûnh ñeå daïy baûo hoï, nhö Theá toân coù daïy: "Thaø laøm teân ñoà teå thöôøng laøm vieäc gieát haïi, chöù ñöøng ñoä cho ngöôøi xuaát gia thoï vieân cuï roài khoâng giaùo thoï cho hoï", Bí-soâ treû noùi: "Cuùi xin Thaân giaùo sö cho ngöôøi naøy xuaát gia vaø thoï vieân cuï, con seõ thay thaày giaùo thoï". Vò thaày nghe roài lieàn chaáp thuaän, sau khi hoûi veà caùc giaù naïn bieát laø thanh tònh lieàn cho xuaát gia vaø thoï vieân cuï roài baûo raèng: "Bí-soâ treû naøy laø A-giaù-lôïi-da cuûa thaày, thaày neân theo vò naøy thoï hoïc nghieäp, muoán ñöôïc tieán tu thì caàn phaûi thöa hoûi". Baét ñaàu töø hoâm ñoù Bí-soâ treû daïy cho ngöôøi ñeä töû giaø naøy ñoïc tuïng vaø caùc haønh phaùp cuûa Bí-soâ, nhöng ngöôøi ñeä töû giaø naøy tuoåi ñaõ giaø suy khoâng theå ghi nhôù heát neân thöôøng phaïm phaûi loãi laàm, thaày giaùo thoï treû naøy thöôøng baét ngöôøi ñeä töû giaø naøy quyø goái phaùt loà saùm hoái toäi ñaõ phaïm. Ngöôøi ñeä töû giaø suy nghó: "A-giaù-lôïi-da naøy thöôøng baét ta quyø goái ñoái tröôùc maët thuyeát toäi, ta seõ laøm phöông tieän gì khieán cho vò aáy phaûi quyø goài ñoái tröôùc ta thuyeát

hoái". Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc... sau khi thoï thænh thöïc xong hai thaày troø treû giaø naøy ñi ñeán nhaø thaân höõu, thaân höõu môøi aên, Bí-soâ noùi: "Toâi ñaõ thoï thænh thöïc roài", thaân höõu noùi: "Chöa qua giôø ngoï, Thaùnh giaû haõy mang veà laøm phaùp thöùc aên dö roài tuøy yù aên, xin thöông xoùt thoï duïng", vò thaày hoûi ngöôøi ñeä töû giaø: "Thaày muoán ñöôïc thöùc aên naøy khoâng?", ñaùp laø muoán ñöôïc, noùi roài lieàn nhaän laáy hai phaàn thöùc aên mang veà chuøa. Veà ñeán trong chuøa vò thaày hoûi ngöôøi ñeä töû giaø: "Thaày muoán löôïc nöôùc hay ñi taùc phaùp dö thöïc?", ñaùp: "Con ñi taùc

phaùp dö thöïc". Vò thaày lieàn ñi löôïc nöôùc coøn ñeä töû ñi ñeán choã Bí-soâ chöa aên xong mang phaàn thöùc aên cuûa mình ra xin taùc phaùp dö thöïc, coøn phaàn thöùc aên cuûa thaày thì khoâng laøm. Vò thaày löôïc nöôùc xong trôû vaøo trong chuøa hoûi ngöôøi ñeä töû giaø ñaõ taùc phaùp dö thöïc chöa, lieàn ñaùp laø ñaõ taùc phaùp roài neân vò thaày laáy phaàn thöùc aên cuûa mình ra aên. Ñôïi thaày aên xong, ngöôøi ñeä töû giaø noùi: "Thaày cho pheùp con gaïn hoûi toäi phaïm?", thaày noùi: "OÂng cöù tuøy yù hoûi", ñeä töû noùi: "Thaày coù toäi phaûi nhö phaùp saùm hoái", thaày noùi: "Toâi khoâng thaáy toäi", ñeä töû noùi: "Thaày khoâng taùc phaùp dö thöïc maø aên", thaày noùi: "Naøy cuï thoï, toâi haù khoâng hoûi oâng ñaõ taùc phaùp dö thöïc chöa, oâng noùi ñaõ taùc phaùp roài, taïi sao ñôïi toâi aên roài oâng môùi noùi laø khoâng taùc phaùp dö thöïc?", ñeä töû noùi: Phaàn cuûa con thì ñaõ taùc phaùp roài, nhöng phaàn cuûa thaày thì khoâng laøm", thaày noùi: "naøy cuï thoï, toâi thaät khoâng coù toäi, chuaån theo lyù thì oâng môùi coù toäi". Thaày giaùo thoï lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ bieát thöùc aên dö, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø coá yù baûo ngöôøi khaùc aên", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát Bí-soâ khaùc aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø khuyeân aên nöõa, noùi raèng: Cuï thoï neân aên thöùc aên naøy, chæ vì muoán cho ngöôøi kia phaïm toäi, sanh öu naõo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Bí-soâ ñeä töû giaø. Bieát laø töï bieát hay do ngöôøi khaùc noùi maø bieát. Bí-soâ khaùc laø chæ cho ngöôøi trong giaùo phaùp naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát ngöôøi khaùc aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø khuyeân ngöôøi kia aên hai loaïi cuûa naêm moùn aên thì phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Saùu: AÊN BIEÄT CHUÙNG Phaät ôû trong vöôøn Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 36
505

xaù, luùc ñoù Ñeà-baø-ñaït-ña cuøng nhieàu Bí-soâ ôû gaàn chuøa aên bieät chuùng. Bí- soâ thieåu duïc nghe bieát ñeàu cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ ôû gaàn chuøa maø laïi aên bieät chuùng?", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ aên bieät chuùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca" Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ bònh, caùc Bí-soâ hoûi thaày thuoác neân uoáng thuoác gì, thaày thuoác noùi: "Neân uoáng thuoác nhö vaày, nhö vaày vaø aên tieåu thöïc", Bí-soâ bònh hoûi: "Ai coù theå thí cho?", thaày thuoác noùi: "Toâi coù theå thí", Bí-soâ bònh hoûi: "OÂng coù theå thí cho taát caû taêng giaø khoâng?", ñaùp: "Toâi chæ thí cho vò naøo bònh maø thoâi", Bí-soâ bònh noùi: "Theá toân cheá giôùi khoâng cho aên bieät chuùng", thaày thuoác noùi: "Ñaïi sö cuûa Thaùnh giaû töø bi aét seõ duyeân vieäc naøy maø khai cho". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi töø nhôn duyeân bònh.

Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ vì coâng vieäc cuûa thaùp hoaëc coâng vieäc cuûa chuùng neân thaân theå moõi meät, naèm ngoài ueå oaûi pheá boû vieäc tu phaåm thieän. Luùc ñoù coù tröôûng giaû tín kính ñeán chuøa thaáy vaäy lieàn hoûi: “Giaùo phaùp cuûa Phaät coát ôû choã tinh caàn, taïi sao Thaùnh giaû laïi nguû ban ngaøy khoâng lo tu phaåm thieän?”, Bí-soâ noùi: “toâi vì ñoùi neân moõi meät”, tröôûng giaû hoûi: “Sao khoâng aên tieåu thöïc?”, Bí-soâ noùi: “Ai seõ thí cho toâi?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi thí”, Bí-soâ noùi: “OÂng coù theå thí cho taát caû Taêng giaø khoâng?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi chæ thí cho Thaùnh giaû naøo khoán ñoán maø thoâi”, Bí-soâ noùi: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho aên bieät chuùng”, tröôûng giaû noùi: “Ñaïi sö cuûa Thaùnh giaû töø bi aét nhôn vieäc naøy seõ khai cho”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tröø nhôn duyeân laøm vieäc. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ cuøng ñi vôùi caùc thöông nhôn ñeán moät thoân xoùm, thaáy giôø khaát thöïc ñeán, caùc Bí-soâ noùi vôùi caùc thöông nhôn: “Caùc hieàn thuû taïm döøng laïi moät chuùt, chuùng toâi muoán vaøo thoân khaát thöïc”, thöông nhôn noùi: “Thaùnh giaû, nôi ñaây laø ñöôøng hieåm coù nhieàu giaëc cöôùp. Haõy ñi cuøng vôùi chuùng toâi, chuùng toâi seõ cung caáp thöùc aên cho caùc vò”, Bí-soâ noùi: “Coù theå cung caáp heát cho Taêng khoâng?”, ñaùp: “Toâi chæ coù theå cung caáp cho vaøi vò maø thoâi”, Bí-soâ noùi: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho aên bieät chuùng”, vì vaäy caùc Bí-soâ ñoaïn thöïc trong ngaøy hoâm ñoù, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tröø khi ñi ñöôøng. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ thaùp tuøng ñi treân thuyeàn ñeå du haønh, khi ñeán moät thoân xoùm caùc Bí-soâ noùi vôùi ngöôøi treân thuyeàn: “Haõy taïm thôøi döøng laïi cho chuùng toâi vaøo thoân khaát thöïc”, ngöôøi treân thuyeàn noùi: “Khuùc soâng naøy nguy hieåm sôï coù giaëc cöôùp. Haõy cuøng ñi vôùi chuùng toâi, chuùng toâi seõ cung caáp thöùc aên cho caùc vò”… Cho ñeán caâu Phaät noùi tröø khi ñi thuyeàn.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 36
506

Nhö Theá toân coù daïy cöù naêm, saùu naêm laøm leã Ñaûnh-keámoät laàn, trong ngaøy hoäi coù voâ löôïng Bí-soâ ñeán taäp hoïp. Luùc ñoù coù moät cö só tònh tín bieät thænh Bí-soâ ñeán nhaø thoï thöïc, Bí-soâ hoûi: “Coù thænh heát Taêng khoâng?”, ñaùp: “Toâi chæ coù theå thænh vaøi möôi vò thoï thöïc maø thoâi”… Cho ñeán caâu Phaät noùi tröø khi ñaïi hoäi. Luùc ñoù vua AÛnh-thaéng chöa ñöôïc Kieán ñeá neân ñem Truùc laâm cuùng cho ngoaïi ñaïo loä hình, sau khi sanh tònh tín ñöôïc Kieán ñeá lieàn laáy laïi Truùc laâm cuùng cho Phaät vaø Taêng thoï duïng. Caäu cuûa vua xuaát gia theo ngoaïi ñaïo, vua baïch Taêng: “Ñaây laø caäu cuûa con, xin haõy cho taïm ôû laïi trong Truùc laâm, neáu caäu con khoâng phaïm loãi laàm gì thì xin cho ôû luoân, neáu coù phaïm loãi laàm thì môùi ñuoåi ñi”. Nhaø vua töï cung caáp thöùc aên cho caäu, ngöôøi caäu ngoaïi ñaïo naøy thaáy caùc Bí-soâ ñaàu ñeâm sau ñeâm tónh giaùc tö duy neân sanh taâm tín kính noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Toâi cuùng thöùc aên cho Bí-soâ”, Bí-soâ hoûi: “OÂng coù cuùng heát cho Taêng khoâng?”, ñaùp: “Thöùc aên cuûa toâi laø do vua cung caáp, chæ coù theå cuùng cho möôøi hoaëc hai möôi vò maø thoâi “…Cho ñeán caâu Phaät noùi tröø khi sa moân thí thöïc. Luùc ñoù Theá toân

khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc vaø toân troïng giôùi, tuøy thuaän noùi phaùp yeáu roài baûo caùc Bí-soâ: tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aên bieät chuùng phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Ñeà-baø-ñaït-ña. Tröø thôøi khaùc: khi bònh laø ngöôøi bònh khoâng theå ngoài yeân suoát trong böõa aên; khi laøm vieäc laø laøm coâng vieäc cuûa thaùp hay cuûa chuùng, cho ñeán queùt doïn lau chuøi; khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät traïm ñöôøng hay nöûa traïm; khi ñi thuyeàn laø ñi treân thuyeàn qua moät traïm hay nöûa traïm; khi ñaïi hoäi laø khi coù nhieàu ngöôøi tuï taäp; khi sa moân thí thöïc laø chæ cho caùc ngoaïi ñaïo ngoaøi Phaät phaùp, vì hoï cuõng nhoïc thaân caàu ñaïo neân goïi laø sa moân. Nhöõng thôøi naøy ñöôïc aên bieät chuùng, ñaây laø tuøy khai. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoàng trong moät giôùi, khôûi töôûng ñoàng trong moät giôùi vaø nghi maø aên bieät chuùng ñeàu phaïm ñoïa. Neáu ôû ngoaøi giôùi, khôûi töôûng laø ôû trong giôùi vaø nghi thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ôû ngoaøi giôùi, khôûi töôûng ôû ngoaøi giôùi vaø ôû trong giôùi töôûng laø ôû ngoaøi giôùi thì khoâng phaïm. Truù xöù coù hai laø truù xöù caên baûn vaø truù xöù ngoaøi vieän, khi Bí-soâ aên ôû trong truù xöù can baûn thì neân hoûi Bí-soâ ôû ngoaøi vieän coù cuøng ñeán aên hay khoâng, neáu khoâng hoûi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Khi Bí-soâ ôû ngoaøi vieän aên neân hoûi Bí-soâ ôû boån xöù coù cuøng ñeán aên khoâng, neáu khoâng hoûi maø boán ngöôøi cuøng aên thì phaïm Ñoïa; neáu chæ coù ba ngöôøi aên, moät ngöôøi khoâng aên;

hoaëc ba ngöôøi laø vieân cuï, moät ngöôøi chöa laø vieân cuï cuøng aên thì khoâng phaïm. Neáu ñem thöùc aên ñeán cho vò kia cho ñeán ñem cho Bí-soâ ôû truù xöù kia muoái hay rau traùi cuõng ñeàu khoâng phaïm; hoaëc thi chuû noùi: “Vò naøo ñeán nhaø toâi ñeàu thænh thoï thöïc”; hoaëc thí chuû xaây phoøng rieâng ñeå cuùng noùi raèng: “Vò naøo vaøo phoøng naøy toâi ñeàu daâng cuùng “Cuøng aên ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu… gioáng nhö caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Baûy: AÊN PHI THÔØI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, Luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia vaø thoï vieân cuï, ñöùng ñaàu laø tieåu OÂ-ba-ly, saùng sôùm chuùng möôøi baûy ngöôøi ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Luùc ñoù coù raát nhieàu thieáu nöõ thaáy möôøi baûy Bí-soâ treû tuoåi naøy mang baùt khaát thöïc lieàn ñaám ngöïc noùi: “Caùc Bí-soâ naøy, meï cuûa hoï nhoïc nhaèn nuoâi lôùn, chöa baùo aân ñöùc lieàn boû ñi xuaát gia, coù quaû lôïi gì sao khoâng thaáy sanh, neân laáy ñaát traùm vaøo mieäng hoï roài quaêng hoï xuoáng hoá”, möôøi baûy Bí-soâ naøy nghe roài ñeàu caûm thaáy hoå theïn noùi vôùi nhau: “Thaø nhòn ñoùi hoâm nay chôù khoâng theøm ñi khaát thöïc töøng nhaø ñeå nghe nhöõng lôøi aùc kia”. Noùi roài taát caû ñeàu quay trôû veà chuøa ñoaïn thöïc, luùc chöa thaáy ñoùi hoï vaãn tu phaåm thieän, khi thaáy ñoùi môùi naèm xuoáng nghæ.

OÂ-ba-nan-ñaø thaáy lieàn hoûi: “Taïi sao aên no roài laïi naèm khoâng chòu tu phaåm thieän?”, ñaùp: “Chuùng toâi chöa aên gì”, OÂ- ba-nan-ñaø lieàn hoûi nguyeân do, Thaäp thaát chuùng lieàn keå laïi söï vieäc treân, OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài laøm thinh boû ñi. Luùc ñoù coù nhieàu ngöôøi theá tuïc vaøo trong vieân laâm vui chôi yeán tieäc, maët trôøi vöøa xeá boùng Thaäp thaát chuùng vaøo trong vöôøn ñeán tröôùc nhöõng ngöôøi theá tuïc naøy laáy tay xoa buïng roài noùi keä: “Phaät noùi lôøi myõ dieäu, AÛnh höôûng khaép theá gian, Khoå vì ñoùi ñöùng ñaàu, Lôøi naøy thaät khoâng sai”. Moïi ngöôøi nghe roài lieàn hoûi: “Caùc Thaùnh giaû muoán aên phaûi khoâng?”, ñaùp laø muoán aên, moïi ngöôøi ñeàu laáy thöùc aên ngon cho Thaäp thaát chuùng. Sau khi aên no roài cuøng trôû veà, vöøa ñi vöøa cao tieáng tuïng taäp, OÂ-ba-nan-ñaø nghe thaáy lieàn hoûi: “Caùc cuï thoï sao baây giôø laïi phaùt khôûi tinh taán cao tieáng tuïng taäp khaùc haún luùc naûy boäi phaàn?”, ñaùp: “Ñaïi ñöùc haù khoâng nghe Theá toân coù noùi: Neáu taâm hoan laïc thì coù theå dieãn noùi phaùp nghóa hay sao?”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Vaäy laø caùc cuï thoï ñöôïc aên

thöùc aên ngon phaûi khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi vöøa ñöôïc aên thöùc aên ngon no ñuû ôû trong vieân laâm”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Hoài tröa toâi hoûi, caùc cuï thoï ñeàu noùi laø ñoùi, baây giôø laïi noùi laø aên no ñuû, haù khoâng phaûi caùc cuï thoï ñaõ aên phi thôøi hay sao?”, ñaùp: Tröôùc ngoï khoâng aên, giöõa ngoï cho ñeán sau ngoï cuõng khoâng aên, khoâng leõ nhòn ñoùi maø cheát hay sao?”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát ñeàu cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aên phi thôøi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Thaäp thaát chuùng. Phi thôøi coù hai laø töø giôø ngoï trôû ñi vaø saùng luùc maët trôøi chöa moïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ phi thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu thôøi töôûng laø thôøi; phi thôøi töôûng laø thôøi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu… gioáng nhö trong caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Taùm: AÊN THÖÙC AÊN TÖØNG XUÙC CHAÏM Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù thöôøng phaùp cuûa cuï thoï Ca-la laø moãi khi ôû thoân xoùm thaønh aáp naøo vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, oai nghi toû roõ, phoøng hoä caùc caên, kheùo an truï chaùnh nieäm. Khi ñöôïc thöùc aên neáu laø côm nhaõo thì ñöïng trong baùt, neáu laø côm khoâ thì ñöïng trong ñaõy baùt, côm nhaõo trong baùt thì aên trong ngaøy, coøn côm khoâ thì hong phôi roài caát trong moät huû baèng saønh, gaëp luùc trôøi möa gioù laïnh thì laáy nöôùc noùng röôùi leân côm khoâ naøy ñeå aên, aên no roài lieàn thoï an laïc giaûi thoaùt cuûa tónh löï ñaúng trì ñaúng chí vi dieäu. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø luùc coøn ôû theá gian thöôøng ñi ñeán caùc coõi Naïi-laïc-ca… cho ñeán röøng nuùi soâng ngoøi… hoaëc ñeán truù xöù cuûa caùc Bí-soâ

ñeå quaùn saùt, nhôn duyeân trong giôùi naøy laø Phaät ñeán truù xöù cuûa Bí-soâ. Luùc ñoù Phaät tuaàn töï ñi ñeán phoøng cuûa Ca-la thaáy phôi côm khoâ ôû ngoaøi lieàn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: “Côm khoâ naøy laø cuûa ai?”, cuï thoï A-nan-ñaø lieàn ñem vieäc laøm cuûa Ca-la keå laïi, Phaät nghe roài lieàn noùi: “nhö vaäy laø coù Bí-soâ aên laïi thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm phaûi khoâng?”, ñaùp laø coù. Sau ñoù Theá toân nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ aên thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Bí-soâ Ca-la. Ñaõ töøng xuùc chaïm coù hai: Moät laø tröôùc ngoï thoï, qua ngoï xuùc chaïm; hai laø qua ngoï thoï, qua ngoï laïi xuùc chaïm. Neáu Bí-soâ bieát thöùc aên naøy ñaõ töøng xuùc chaïm, khoâng taùc

phaùp maø aên laïi thì phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm, khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm Ñoïa. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc- taùc. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø khoâng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm; hoaëc ñaõ töøng xuùc chaïm laïi khôûi töôûng laø chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm ñeàu khoâng phaïm. Phaät noùi: “Neáu Bí-soâ töøng xuùc chaïm baùt chöa röûa saïch cho ñeán caùi nuoãng roài laáy duøng ñeå aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu tay xuùc chaïm vaøo caùc vaät nhö ñaõy baùt... sau ñoù khoâng röûa tay saïch maø caàm laáy thöùc aên aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ muoán uoáng nöôùc, khoâng suùc mieäng maø uoáng thì AÙc-taùc, neáu röûa tay saïch hay suùc mieäng saïch roài thì khoâng phaïm”. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu... gioáng nhö trong caùc giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Chín: KHOÂNG THOÏ MAØ AÊN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-la duøng baùt, y, thöùc aên vaø ngoïa cuï ñöôïc vaät boû nôi Thaâm-ma-xaù-na. Sao goïi laø baùt nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu coù ngöôøi cheát ñem ñeán boû nôi Thaâm-ma-xaù-na, caùc thaân toäc duøng caùi aâu hay baùt saønh ñöïng ñoà cuùng teá cho ngöôøi cheát thì Ñaïi Ca-la löôïm laáy caùi aâu hay caùi baùt naøy röûa saïch roài duøng ñeå ñöïng thöùc aên. Sao goïi laø y nôi Thaâm- ma-xaù-na? Neáu thaân toäc duøng taám vaûi phuû cho ngöôøi cheát khi ñem boû nôi Thaâm-ma-xaù-na thì Ñaïi Ca-la löôïm laáy taám vaûi naøy ñem veà giaët nhuoäm roài caét may thaønh y ñeå maëc. Sao goïi laø thöùc aên nôi Thaâm-ma-xaù- na? Neáu thaân toäc duøng naêm loaïi ñoaøn thöïc cuùng cho ngöôøi cheát thì Ñaïi Ca-la sau ñoù laáy aên. Sao goïi laø ngoïa cuï nôi Thaâm-ma-xaù-na? Nghóa laø Ñaïi Ca-la thöôøng nguû ôû trong röøng thaây cheát. Do vaäy neáu coù ngöôøi cheát nhieàu mang ñeán trong röøng thaây cheát thì Ñaïi Ca-la maäp maïp, saùng sôùm khoûi phaûi vaøo thaønh khaát thöïc; neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì Ñaïi Ca-la thöôøng phaûi vaøo thaønh khaát thöïc. Ngöôøi giöõ cöûa thaønh thaáy vaäy lieàn suy nghó: “Neáu coù ngöôøi cheát thì Bí-soâ Ñaïi Ca-la

khoûi vaøo thaønh khaát thöïc, neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì phaûi vaøo thaønh khaát thöïc, haù khoâng phaûi Thaùnh giaû naøy aên thòt ngöôøi cheát hay sao?". Luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät con gaùi, ngöôøi con gaùi naøy vöøa lôùn khoân thì ngöôøi cha qua ñôøi, thaân toäc lieàn ñöa ngöôøi cheát vaøo röøng thaây cheát hoûa thieâu, sau ñoù taát caû ñeàu trôû veà nhaø chæ coøn laïi ngöôøi vôï vaø con gaùi ñöùng beân ñoáng löûa khoùc. Luùc ñoù Ñaïi Ca-la ñang

ñöùng nhìn löûa thieâu thaây cheát, ngöôøi con gaùi troâng thaáy lieàn noùi vôùi meï: "Hoâm nay thaùnh giaû Ñaïi Ca-la gioáng nhö con quaï muø ñöùng giöõ thaây cheát". Coù ngöôøi nghe ñöôïc lôøi noùi naøy lieàn noùi cho caùc Bí-soâ bieát, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Ngöôøi con gaùi cuûa Baø-la-moân kia töï laøm toån haïi, ñeä töû thanh vaên cuûa ta ñöùc nhö nuùi Dieäu cao maø noùi lôøi thoâ aùc khinh huûy nhau, do nghieäp aùc naøy trong naêm traêm ñôøi phaûi laøm con quaï muø". Ngöôøi trong thaønh ñeàu nghe bieát Theá toân thoï kyù ngöôøi con gaùi cuûa Baø-la-moân kia trong naêm traêm ñôøi phaûi ñoïa laøm con quaï muø, lôøi thoï kyù naøy ñeán tai cuûa ngöôøi meï, ngöôøi meï lieàn daãn con gaùi ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch raèng: "Theá toân, xin Phaät töø bi tha thöù cho ñöùa con gaùi nhoû naøy, vì khoâng hieåu bieát môùi noùi ra lôøi aáy, chöù khoâng coù taâm ñoäc haïi", Phaät noùi: "Khoâng phaûi laø ta truø ruûa, maø chính laø con gaùi cuûa baø vôùi taâm khinh thò noùi ra lôøi thoâ aùc phaûi bò ñoïa trong loaøi baøng sanh, neáu taâm aùc naøy naëng thì seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc", ngöôøi con gaùi naøy nghe roài lieàn boû ra veà. Luùc ñoù ngöôøi trong thaønh nghe ngöôøi giöõ cöûa noùi cuï thoï Ñaïi Ca-la aên thòt ngöôøi cheát, laïi nghe ngöôøi con gaùi kia noùi ra lôøi thoâ aùc neân cuøng baøn vôùi nhau: "Chuùng ta phaûi ñeán trong thi laâm ñeå xem vieäc cuï thoï Ñaïi Ca-la aên thòt ngöôøi cheát laø thaät hay hö", baøn xong moïi ngöôøi lieàn baûo moät ngöôøi giaû laøm ngöôøi cheát ñeå moïi ngöôøi khieâng ñeán trong röøng thaây cheát, ngöôøi giaû cheát noùi: "Khoâng leõ moïi ngöôøi muoán oâng ta aên thòt toâi sao?", moïi ngöôøi noùi: "Chuùng toâi seõ baûo veä oâng". Ngöôøi giaû cheát nghe moïi ngöôøi höùa nhö vaäy neân yeân taâm ñeå cho moïi ngöôøi hoùa trang mình thaønh ngöôøi cheát, cuùng teá roài khieâng ñeán trong röøng thaây cheát. Luùc ñoù Ñaïi Ca-la vaøo thaønh khaát thöïc thaáy khieâng ngöôøi cheát ñi beøn suy nghó: "Ta neân trôû laïi trong röøng thaây cheát ñeå aên naêm moùn ñoaøn thöïc cuùng teá ngöôøi cheát, khoûi phaûi ñi khaát thöïc nöõa". Ngöôøi giaû cheát thaáy Ñaïi Ca-la quay trôû laïi lieàn baùo cho moïi ngöôøi bieát, ñoaøn ngöôøi khieâng ngöôøi giaû cheát ñeán trong Thi laâm ñaët xuoáng choã ñaát baèng roài vaøo moät buïi raäm ngoài rình xem haønh ñoäng cuûa Ñaïi Ca-la. Luùc ñoù coù moät con daõ can ñeán choã thaây cheát ñeå aên naêm moùn ñoaøn thöïc, Ñaïi Ca-la thaáy roài lieàn chaïy nhanh tôùi ñeå ñuoåi con daõ can, ngöôøi giaû cheát thaáy Ñaïi Ca-la chaïy ñeán lieàn la lôùn: "AÊn toâi, aên toâi". Moïi ngöôøi cuøng nhau chaïy ñeán, trong tay ñeàu caàm gaäy goäc noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, thaày maëc y phuïc cuûa ñaïi tieân, boû tuïc xuaát gia sao laïi laøm

nghieäp cöïc aùc naøy?", Bí-soâ hoûi: "Toâi laøm vieäc gì?", moïi ngöôøi noùi: "Thaày aên thòt ngöôøi", Bí-soâ noùi: "Caùc oâng thaáy toâi aên thòt sao?", moïi ngöôøi noùi: "Khoâng thaáy, neáu khoâng aên thòt ngöôøi taïi sao thaày laïi chaïy ñeán beân ngöôøi cheát?", Bí-soâ noùi: "Toâi thaáy con daõ can ñeán aên ñoà cuùng, neáu ñeå noù aên thì toâi phaûi nhòn ñoùi neân

toâi chaïy ñeán xu ñuoåi noù ñi", moïi ngöôøi noùi: "Maëc cho thaày noùi laø aên vaät gì, nhöng khaép trong thaønh ñeàu ñoàn laø thaày aên thòt ngöôøi cheát". Noùi xong moïi ngöôøi cuøng ñeán choã caùc Bí-soâ keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Theá toân nghe roài suy nghó: "taát caû caùc Bí-soâ do khoâng thoï maø aên neân coù loãi naøy phaùt sanh", nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Coù thoï laáy môùi ñöôïc aên ñeå ngöôøi khaùc chöùng bieát", caùc Bí-soâ khoâng bieát thoï laáy nhö theá naøo, Phaät noùi: "Coù naêm caùch thoï laáy: Moät laø thaân trao cho, thaân thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Hai laø thaân trao cho, duøng vaät thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng baùt ñeå thoï laáy. Ba laø duøng vaät trao cho, thaân thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Boán laø duøng vaät trao cho, duøng vaät thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng baùt thoï laáy. Naêm laø ñeå döôùi ñaát thoï laáy. Coù moät bieân quoác, ngöôøi trong nöôùc ñoù phaàn nhieàu xaáu aùc, cho ñeán cha meï, anh em… cuõng hieàm haän nhau, khoâng caàn gaàn nhau. Neáu Bí-soâ ñeán bieân quoác naøy ôû beân ñöôøng khaát thöïc neân laøm ñaøn tieåu Maïn- traø-la roài ñaët baùt treân ñaøn ñöùng moät beân duyeân nôi baùt, neáu coù ai cuùng thí thì baûo boû vaøo baùt, ñoù goïi laø thoï. Coù naêm caùch khoâng thaønh thoï thöïc: Choã thaáy xa, choã ngaên che, ôû beân caïnh, ôû sau löng vaø luùc chaép tay. Ngöôïc vôùi treân laø naêm caùch thaønh thoï thöïc". Sau ñoù coù Baø-la-moân cö só tònh tín ñem traùi caây ñeán cuùng döôøng Bí-soâ, Bí-soâ khoâng thoï, moïi ngöôøi noùi: "Khi Phaät chöa hieän ôû ñôøi, chuùng toâi coi ngoaïi ñaïo laø ruoäng phöôùc; nay Phaät ñaõ hieän ôû ñôøi, chuùng toâi coi caùc thaùnh giaû laø ruoäng phöôùc. Chuùng toâi cuùng döôøng, caùc vò khoâng thoï nhaän vaäy chaúng phaûi laø chuùng toâi boû tö löông thieän cuûa ñôøi sau hay sao?". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo neân thoï, taùc tònh roài aên, caùc Bí- soâ khoâng bieát taùc tònh nhö theá naøo, Phaät noùi: "Coù naêm caùch taùc tònh laø baèng löûa, baèng dao, baèng moùng tay, baèng caùch laøm cho khoâ hoaëc do chim moå caén. Laïi coù naêm caùch taùc tònh laø baèng caùch nhoå goác, duøng tay beû gaõy, hoaëc caét ñöùt, hoaëc cheû ra, hoaëc laáy heát haït ra". Luùc ñoù caùc Bí- soâ taùc tònh töøng traùi neân qua ngoï vaãn chöa aên ñöôïc, Phaät noùi: "Neân tuï laïi thaønh ñoáng roài duøng löûa hay dao chaïm vaøo ba, boán choã cho coù daáu toån". Do Phaät daïy thoï roài môùi aên, caùc Bí-soâ moãi ngöôøi thoï rieâng neân qua ngoï, Phaät noùi: "Neáu aên chung thì thoï chung, khoâng neân thoï rieâng". Luùc

ñoù tònh nhôn doïn ñöa traùi caây cho Taêng, chia khoâng ñoàng ñeàu, Phaät noùi neân sai caàu tòch, caàu tòch cuõng doïn ñöa chia khoâng ñoàng ñeàu, Phaät noùi ñaïi Bí-soâ neân laøm, ñaïi Bí-soâ vaãn khoâng theå doïn ñöa chia ñeàu, Phaät noùi: "Neân chia traùi caây laøm ba loaïi ngon, vöøa vaø dôû roài chia ñeàu", ngöôøi doïn ñöa chia traùi caây cho Taêng xong môùi nhaän phaàn cuûa hoï, coù khi ñöôïc loaïi dôû hoaëc coù khi khoâng coøn, Phaät noùi: "Hoï neân laáy phaàn tröôùc", lieàn laáy loaïi ngon cho mình, caùc Bí-soâ cheâ traùch, Phaät noùi: "Hai thaày neân nhaän laáy phaàn cuûa hoï", vaãn laáy ñöôïc loaïi ngon, Phaät noùi: "haõy ñôïi ñeán toøa keá tieáp sau môùi ñöôïc nhaän phaàn cuûa hoï". Luùc ñoù khi ñöôïc chia phaàn, Bí-soâ ñöùng daäy nhaän, Phaät noùi: "Khoâng neân ñöùng daäy nhaän, khi naøo ñeán trong taàm tay môùi nhaän". Luùc ñoù khi ñöôïc chia ñeå vaøo trong baùt, traùi caây laên rôùt ra ngoaøi, Bí-soâ nhaän theâm nöõa, Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc nhaän theâm nöõa, neáu traùi rôi neân vôùi tay nhaët laáy, neáu vôùi tay khoâng tôùi thì môùi ñöôïc nhaän theâm nöõa". Luùc ñoù vaät ñöïng traùi caây lôùn vaø naêng, Bí-soâ khoâng theå böng ñöôïc, ngöôøi tuïc thaáy vaäy muoán böng phuï, Bí-soâ khoâng cho, Phaät noùi: "Neân ñeå hoï böng giuùp". Hai ngöôøi cuøng böng, ngöôøi tuïc böng tröôùc, Bí-soâ böng sau, Phaät noùi: "Bí-soâ neân caàm moät beân tröôùc, ngöôøi tuïc caàm sau roài caû hai cuøng böng ñi". Sau ñoù ngöôøi tuïc ñeå xuoáng tröôùc, Bí-soâ ñeå xuoáng sau, Phaät noùi: "Bí-soâ neân ñeå xuoáng tröôùc, ngöôøi tuïc ñeå xuoáng sau". Luùc ñoù caùc Bí-soâ thoï nöõa ñeå aên, Phaät noùi: "Neáu ôû beân Bí- soâ maø thoï thì goïi laø cöïu thoï; ôû beân ngöôøi tuïc maø thoï thì goïi laø taân thoï". Sau ñoù coù thí chuû tònh tín duøng caùi bình ñöïng ñaày söõa, maät, daàu... ñem ñeán cuùng cho Taêng hieän tieàn, caùc Bí-soâ khoâng chòu nhaän, Phaät baûo neân nhaän. Khi chia ñöa cho Taêng bò dô y, Phaät baûo neân lau; khi ñeå bình döôùi ñaát, bình bò nghieâng, Phaät noùi neân duøng vaät loùt beân döôùi. Caùc Bí-soâ chia ñöa söõa maät... cho Taêng roài ñem traû caùi bình cho chuû, hoï noùi: "Thaùnh giaû, haù cuùng söõa, maät... maø khoâng cuùng luoân caùi bình hay sao, Thaùnh giaû cöù tuøy yù laáy duøng". Bí-soâ khoâng bieát coù ñöôïc thaønh tònh khoâng, Phaät noùi: "Neân ñem ngaâm caùi bình trong nöôùc baûy, taùm ngaøy, khi caù... ñeán ræa heát caën söõa... môùi ñem röûa saïch roài ñöa cho nhaø beáp duøng". Nhö Phaät ñaõ daïy thoï laáy roài môùi aên, Luïc chuùng thoï hay khoâng thoï ñeàu aên, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù moät Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ thaáy nöôùc vaø taêm khoâng coù ngöôøi trao beøn boû tònh xöù vaøo trong thoân xoùm, Theá toân hoûi cuï thoï A-nan-ñaø nguyeân do Phaät baûo A-nan-ñaø tröø nöôùc vaø taêm. Sau ñoù laïi coù caùc Bí-soâ

du haønh qua con ñöôøng hieåm, khoâng coù ngöôøi trao thöùc aên, luùc ñoù coù Boà taùt vì ñieàu phuïc höõu tình neân thò hieän laøm Trí maõ, di haàu… ñeå trao traùi caây vaø thöùc aên cho caùc Bí-soâ, Bí-soâ khoâng nhaän , sau ñoù baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu laø loaøi höõu tình coù hieåu bieát, ñaõ trao hay chöa trao thöùc aên, Bí-soâ neân nhaän ñeå aên”. Do nhaân duyeân naøy, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Ñaïi Ca-la. Khoâng thoï laø khoâng nhaän ñuôïc töø ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi thöùc aên khoâng thoï, khôûi töôûng khoâng thoï vaø nghi… phaïm hai naëng hai nheï vaø hai khoâng phaïm gioáng nhö giôùi treân. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu… nhö treân. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng roõ veà tieàn kieáp cuûa Ñaïi Ca-la neân thænh hoûi Theá toân: “Theá toân, cuï thoï Ñaïi Ca-la ñaõ töøng laøm nghieäp gì neân thöôøng öa ôû nôi Thaâm-ma-xaù-na, laïi nöông theo Phaät xuaát gia, ñoaïn tröø caùc hoaëc thaønh A-la-haùn maø laïi bò phæ baùng ñoäc laø aên thòt ngöôøi?”, Phaät noùi: Ñaïi Ca-la naøy töï mình taïo nghieäp thieän aùc, khi nhaân duyeân hoäi ñuû, quaû chín muoài thì trôû laïi ngay nôi uaån xöù giôùi cuûa töï thaân maø thoï laáy quaû baùo, chöù khoâng phaûi ñòa thuûy hoûa phong cuûa ngoaïi giôùi khieán noù ñöôïc thaønh thuïc”, Phaät lieàn noùi keä: “Daàu cho traûi traêm kieáp, Nghieäp ñaõ laøm khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi ñuû, Töï thoï laáy quaû baùo”. Caùc thaày haõy laéng nghe: Trong quaù khöù taïi thaønh Ba-la-neâ-tö coù moät vò Ñoäc giaùc teân laø Hy Thöôïng, ngoaøi thaønh coù moät truù xöù laø choã ôû cuûa Coå tieân, khi vò Ñoäc giaùc nöông ôû nôi ñaây thöôøng coù voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc chö thieân vaø ñoà chuùng theo sau. Moãi khi vò Ñoäc giaùc vaøo thaønh khaát thöïc thöôøng ñi qua Thi laâm, trong choã vaát töû thi naøy coù moät Döôïc xoa nöông ôû ñeå aên thòt ngöôøi cheát. Moãi khi vò Ñoäc giaùc ñi ngang qua Thi laâm, do oai theá cuûa chö thieân, Döôïc xoa naøy phaûi traùnh ñi nôi khaùc, moãi laàn traùnh ñi nhö vaäy thì thaây cheát bò daõ can, hoà ly, choù soùi… aên thòt heát. Döôïc xoa lieàn suy nghó: “Ngöôøi xuaát gia naøy thöôøng naõo haïi ta, ta neân laøm vieäc baát lôïi cho oâng ta ñeå oâng ta khoûi trôû laïi ñaây nöõa”, nghó roài Döôïc xoa lieàn laáy moät caùnh tay cuûa ngöôøi cheát tìm caùch boû vaøo trong baùt cuûa vò Ñoäc giaùc

ñeå cho moïi ngöôøi nhìn thaáy. Cho neân khoâng bao laâu sau tieáng xaáu loan truyeàn khaép trong thaønh raèng ngöôøi xuaát gia naøy aên thòt ngöôøi. Vò Ñoäc giaùc nghe bieát roài khôûi loøng thöông xoùt nghó raèng: “Ta khoâng neân ñeå cho Döôïc xoa khoâng hieåu bieát naøy chòu khoå baùo”, nghó roài lieàn ôû tröôùc Döôïc xoa bay vuùt leân hö khoâng hieän ñaïi bieán hoùa, treân thaân phun löûa, döôùi thaân phun ra nöôùc… bieán hieän khoâng theå nghó baøn khieán höõu tình lieàn sanh chaùnh tín. Loaøi dò sanh khi thaáy ñöôïc thaàn bieán lieàn töï caûi hoái cuùi laïy saùt ñaát nhö caây ñaïi thoï bò xoâ ngaõ ai caàu saùm hoái: “Cuùi xin ñaïi phöôùc ñieàn thöông xoùt hieän thaân xuoáng, con voâ thöùc neân chìm trong buøn aùc haïnh, cuùi xin Thaùnh giaû töø bi cöùu vôùt”. Vò ñoäc giaùc thöông xoùt neân hieän

thaân xuoáng, Döôïc xoa lieàn laáy caùnh tay ngöôøi cheát ra khoûi baùt cuûa vò ñoäc giaùc roài noùi vôùi moïi ngöôøi: “Chaúng phaûi ngöôøi xuaát gia aên thòt ngöôøi maø laø do taâm aùc cuûa toâi ñaõ laøm vieäc phæ baùng naøy, Toâi xin ñaûnh leã saùm taï toäi ñaõ laøm aùc nghieäp xuùc naõovò thaéng phöôùc ñieàn, mong caàu ñôøi sau khoâng bò ñaïi khoå baùo. Do thaâm taâm leã kính vaø coâng ñöùc saùm taï naøy nguyeän ñôøi sau gaëp ñöôïc vò ñaïi sö voâ thöôïng thuø thaéng hôn vò ñaïi sö naøy ñeå thöøa söï cuùng döôøng vaø ñöôïc chöùng Thaùnh quaû”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Döôïc xoa xöa kia chính laø Ñaïi Ca-la ngaøy nay, do ñoái vôùi vò Ñoäc giaùc aùc taâm phæ baùng khieán cho tieáng aùc ñoàn khaép neân trong naêm traêm ñôøi thöôøng bò tieáng aùc phæ baùng. Sau ñoù cuõng chính Döôïc xoa khôûi taâm hoái haän ai caàu saùm hoái vaø phaùt nguyeän neân ñöôïc gaëp ta, nöông theo ta xuaát gia, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A- la-haùn, laïi nöông beân ta thöøa söï cuùng döôøng khoâng coù nhaøm chaùn. Naøy caùc Bí- soâ, neáu taïo nghieäp thuaàn ñen thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn ñen, neáu taïo nghieäp thuaàn traéng thì ñöôïc quaû dò thuïc thuaàn traéng, neáu taïo nghieäp ñen traéng xen taïp thì ñöôïc quaû dò thuïc ñen traéng xen taïp. Cho neân caùc thaày neân boû hai nghieäp thuaàn ñen vaø ñen traéng xen taïp, neân tu nghieäp thuaàn traéng, neân hoïc nhö theá”. Nhieáp Tuïng Sau: Thöôøng ôû nôi Thi laâm, Cho ñeán ngöôøi giöõ cöûa, Vaø ngöôøi giaû thaây cheát, Moïi ngöôøi xeùt thaät hö. Thoï thöïc coù naêm caùch, Khai (cho) Bí-soâ töï laøm, Ñöôøng hieåm khai (cho) suùc sanh Ca-la duyeân (khôûi) sau cuøng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.